

TERÖR ÖRGÜTLERİNİN SİBER UZAY KULLANIMI: DEAŞ ÖRNEĞİ

Kerim Emre KARABACAK¹

ÖZET

Terör eylemleri ve terör örgütleri zamanla gelişerek teknolojiye uyum sağlamıştır. Örgütler yapılan eylemler ve propaganda faaliyetlerini siber ortama taşımayı kolaylıkla başarmıştır. DEAŞ terör örgütü kurulma aşamasından itibaren sosyal medyaya önem vermiştir. Örgütün Levant bölgesinde hakimiyeti sona ermiş olmakla birlikte pek çok coğrafyada propaganda faaliyetlerine devam etmektedir. Asya Pasifik ve Batı Afrika arasında faaliyet gösteren örgütün kurduğu sosyal ağ, eğitim başta olmak üzere pek çok alanda örgüt ideolojisini duyurma fırsatı vermiştir. Sosyal medya uygulamaları ve geliştirdiği programlarla siber alanda farklı bir terör yaklaşımı oluşturmuştur. Örgütün siber faaliyetleri tek bir çalışmada toplanmıştır. Siber faaliyetleri duyurmak için Propaganda araçları, açık örgütsel kaynaklara erişerek incelenmiştir. Bu çalışmada, örgütün tarihi gelişimi ve sosyal medyada kullandığı yöntemlerle birlikte faaliyetleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Siber Saldırı, Propaganda, Terör.

THE USE OF CYBER SPACE BY TERRORIST ORGANIZATIONS: THE EXAMPLE OF ISIS

ABSTRACT

Terrorist acts and terrorist organizations have developed over time and adapted to technology. Organizations have easily succeeded in transferring the actions and propaganda activities to the cyber environment. The ISIS terrorist organization has given importance to social media since its establishment. Although the dominance of the organization in the Levant region came to an end, it continued its propaganda activities in many geographies. The social network established by the organization operating between Asia Pacific and West Africa has had the opportunity to announce its ideology in many fields, especially in education. It has created a different approach to terrorism in cyber space with its social media applications and programs. The terrorist organization and its cyber activities have been studied together. Propaganda tools to publicize cyber activities have been studied by accessing open organizational sources. In this research, the historical development of the organization and its activities along with the methods it uses in social media are examined.

Key Words: Cyber Attack, Propaganda, Terror.

¹ Yüksek Lisans Öğr., Selçuk Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, kerimemrekarabacak@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2107-3247

GİRİŞ

11 Eylül ile hayatımızda yer edinen küresel terör kavramı dünyanın birçok noktasında, Dünya Ticaret Merkezine yapılan saldırıyı anlama ve yorumlama noktasında dar açıdan bakılsa da istenilen etkiyi yaratmıştır. Küresel Cihad olarak adlandırılan ve başını El-Kaide terör örgütünün çektiği 2001 saldırısı, yeni bir sürecin eşliğinde olduğunu göstermiştir. Devam eden yıllarda ise dünya farklı iki olayla karşılaşmıştır. Bu olaylardan ilki 2007 yılında Estonya devletinin siber altyapısına karşı yapılan siber saldırıdır. Yapılan siber saldırı sonucu Estonya Siber altyapısı büyük ölçüde hasar almış ve çoğu işlem gerçekleştirilemez hale gelmiştir. Bir diğer olay ise 2010 yılında ABD ve İsrail tarafından İran Nükleer Tesislerinde devam eden çalışmalara engel olmak amacıyla “Stuxnet” adı verilen solucan yazılımının kullanılması olmuştur. Dünyadan izole şekilde korunan nükleer tesislerin altyapısına yönelik yapılan saldırı fiziki müdahale haricinde, uluslararası ortamda önemli bir eşik noktası olmuştur. Fiziki saldırıların yanında daha az maliyetle gerçekleşen bu saldırılar, saldırı kavramının farklı bir bakış açısıyla yorumlanmasına yol açmıştır. Siber saldırı olarak değerlendirebileceğimiz bu olaylar istenilen etkiden daha fazla zarara yol açarak hedef belirtilen devlet veya kuruma istenilen ölçüde siber altyapısına yönelik zararın verileceğini ortaya çıkarmıştır. Sistemleri korumaya yönelik sağlanan güvenlik kalkanının açığı bulunarak beklenilmeyen durumlarda etkisiz hale getirilebilmektedir. Bu çıkarımlar ışığında çalışmanın ana hatlarını oluşturan terör örgütleri tarafından kullanımı son yıllarda iyice artan siber alanın önemi ve etkilerine değinmek gerekmektedir. Çağımızda milyonlarca kullanıcıya ulaşan siber uzay, terör örgütlerinin vazgeçilmezi haline gelmiştir. Terör örgütlerinin sosyal medya kullanımları ve bu ortamda faaliyetlerinin araştırılması, beklenen etkinin ne derecede önemli ölçüde olduğunun anlaşılması hususunda önem arz etmektedir. Bu çalışmada Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığının DEAŞ (ed-Devlet'ül İslâmiyye fi'l Irak ve's Şam) olarak kısaltmasının okunuşunu kullandığı terör örgütünün temelinden siber alanda faaliyetlerine kadar incelenme gereği duyulmuştur. Bu bağlamda bazı sorulara cevap aranmak istenmiştir.

DEAŞ kurulduğu günden itibaren hangi evrelerden geçmiştir? Örgüt ideolojik olarak hangi akımlardan etkilenmiştir? DEAŞ Terör örgütleri tarafından Siber Uzay faaliyetleri neden önemsenmektedir? Neden terör örgütleri propagandalarını Siber Uzay vasıtasıyla ulaştırmaktadır? Terör örgütleri tarafından yapılan eylemlerin sanal ortamda etkin bir şekilde yayılmasının propaganda faaliyetlerine getirisi ne ölçüdedir? DEAŞ terör örgütü siber uzayda önemli ölçüde hangi saldırıları gerçekleştirmiştir?

Araştırma, 21. Yüzyılda en az yedi devlette alan hakimiyeti sağlayan terör örgütü DEAŞ'ın teknolojiyi kullanma biçimini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Teknolojinin neredeyse elimizin altında olduğu her yerde terör örgütlerinin kullanımı kaçınılmaz olmakla birlikte öğrenilmek istenen asıl durum kullanım biçimidir. Terör örgütü DEAŞ, hangi alanlarda ve ne maksatla kullanım sağladığı ortaya koymak amacıyla araştırma yapılmıştır.

İncelenen materyaller, özellikle Batı Atlantik bölgesinde konu ile ilgili uzun dönem araştırma yapan düşünce kuruluşları ve gazeteciler dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Yayınlanan akademik çalışmalar ve terör örgütü tarafından yayınlanan açık kaynak içerikler karşılaştırılarak değerlendirilmiş, aynı potada eriterek bilgiler elde edilmiştir. Elde edilen bilgiler günün şartlarına uygun bir şekilde analiz edilerek kullanılmıştır. Toplanan materyaller, daha önce ortaya konulan bilgilerle birlikte değerlendirilmiş ve ortalama kullanım dikkate alınarak çalışmada sık sık yer verilmiştir. Özellikle tarihsel konuların olduğu bölümlerde karşılaştırmalı inceleme yapılarak araştırma tamamlanmıştır. Araştırma, tarihsel kısım ve örgütün siber uzay faaliyetlerinin incelendiği bilinmesi gereken temel bilgileri barındırmaktadır. Ayrıca örgütün Siber Uzay kullanımı ve medya organları aynı çalışma içerisinde değerlendirilmiştir.

Araştırmada terör örgütü DEAŞ'ın kuruluşundan itibaren geçirdiği evrelere ve sorunlu ortamlardan faydalanarak nasıl geliştiğine de değinilmiştir. DEAŞ örneği incelenirken örgütün ideolojik

olarak benimsediği akımlara da yer verilmiştir. Çalışmada Terörizmin tanımını yaparak Terör örgütlerinin neden Siber Uzayda yapılanmaya gittiğine değinilmiştir. DEAŞ terör örgütünün Siber Uzay faaliyetlerine ve bu mecrada faaliyetlerini icra ederken kullandığı araçlar ve yöntemlere değinilmiştir. Günümüz teknolojik şartlarının verdiği kolaylıkla internet erişiminin sürekli artarak yaygınlaşması ile devletler tarafından kontrol edilemeyen bu alan da, kolaylıkla suistimal etmek isteyen oluşumların nasıl faaliyet gösterdikleri DEAŞ özelinde ele alınmıştır.

Çalışma dört bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde Terörün ne olduğu devletlerin terör kavramına bakışı ve terör örgütlerine karşı tavırlarına değinilerek bir terör tanımı yapılmaya çalışılmıştır. Siber Uzay ve terör ilişkisine değinilmiştir. İkinci bölümde DEAŞ'ın oluşum, gelişim süreci ve fikri altyapısına değinilmiştir. Terör Örgütü DEAŞ kuruluşundan gelişimine kadar devam eden süreçte hangi evrelerden geçerek bir terör ağı oluşturduğundan bahsedilmiştir. Üçüncü bölümde ise siber uzayda terör örgütlerinin faaliyetleri, eylemleri ve yapılanmaları El-Kaide'den başlayarak DEAŞ örneğiyle, tarihi öncelikle incelenmiştir Dördüncü ve son bölümde, DEAŞ terör örgütünün medya organlarına değinilerek örgüt Terör örgütü DEAŞ tarafından Siber Uzayda yapılan faaliyetler ve bu faaliyetlere verilen önem detaylı şekilde incelenerek ortaya konulmuştur.

1. TERÖR VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Terörü ne olarak tanımlarsak tanımlayalım, hangi terör kategorisine herhangi bir terör eylemini dahil edersek edelim, kötü terörist veya iyi terörist tanımı yaparsak yapalım eylemin müsebbipleri eylem bölgesinde yaşayan sivillere karşı tehdit oluşturmuştur. Genellikle hüsrarla sonuçlanan devrimlere yönelik kullanılan “en kötü yönetim, yönetimsizlikten iyidir” anlayışına paralel olarak terör örgütleri tarafından birçok bölgede sivil halka yönelik tehdit eylemleri kötü yönetimden daha fazla gelmiştir. Belirli bir gruba bağlı ve toprak hakimiyeti sağlamayı amaçlayan oluşumların terör kavramını oluşturmadığı, aşırılığa kaçan eylemlerinde terör kavramının içine dahil olduğunu göz ardı etmemek gerekir.

Dünyada mutabık kalınmış bir terör tanımı bulunmamaktadır. Egemen her devletin kendine ait bir terör tanımı bulunmaktadır. ABD gibi bazı devletlerde ise kurumlar arası terör tanımı bile farklıdır. Savunma Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığının yaptığı terör tanımı farklılık göstermektedir. Devletler bir grubun terör örgütü olup olmadığını kendi terör listelerini oluşturarak duyurmaktadır. Bir devlete göre terör örgütü olan grup bir diğer devlete göre terör örgütü olarak görülmeye bilmektedir. Daha önce terör listesinde yer alan grup bu listeden çıkarılabilmektedir. Örneğin ABD tarafından terör listesine alınan Türkistan İslam Partisi, Kasım 2020'de yayınlanan kararname ile terör listesinden çıkarılmıştır (US Departman of State, 2020).

Terör tanımı devletler ve kurumlar arasında farklılık gösterdiği gibi terörde kendi içerisinde farklılıklar göstermektedir. Yapılan her terör eylemi ve her terörü araç olarak kullanan unsur aynı olmayacağı için terörizm kendi içerisinde sınıflara ayrılmıştır. Devlet terörü, iktidara karşı algılanan tehdide yönlendirilir. Muhalif terörü, iktidar harici tabakadan düşman olarak ifade edilen otoriteye karşı uygulanır. Din temelli terör ise, bu amacı güden tabakanın emirleri doğrudan tanrı ile onun öğretileri vasıtasıyla alındığını ve ideoloji olarak mutlak doğruyu savunur (Martin, 2017: 34). İnsanlığın var oluşundan itibaren gerek aile gerekse toplum içinde uygulanmaya konulan ve insanlığın gelişimi ile doğru orantılı gelişme gösteren toplumsal kurallar olmuştur. Kurallar toplum içerisinde düzeni sağlamaya yönelik öğretilerden ve kaçınılması gerekenlerden oluşmaktadır. Toplumsal huzuru sağlamak amacıyla var olagelmiş beşeri ve semavi kurallar olduğu gibi, bu kuralları ihlal etmeye yönelik girişimlerde var ola gelmiştir. Zamanla öğretiler ile birlikte toplumsal düzeni bozmaya yönelik girişimler ve düzenin savunucularının eylemleri de gelişme göstermiştir. Zamanla devlet terörü, muhalif terörü ve dini terörde varlık göstermeye başlamıştır. Antik Yunanda suikastlar, Roma da muhaliflere yönelik insanlık dışı cezalar ortaya çıkmıştır. M.S. 66 tarihinde Romalılar tarafından işgale uğrayan

Filistin bölgesinde yaşayan Yahudiler tarafından günümüz terör taktiklerinin uygulandığı görülmüştür. Sicari olarak adlandırılan grup işgale karşı örgütlenmiş, Roma mensuplarına karşı faaliyetlerde bulunmuşlardır. Romalılara karşı gerilla savaşı, suikast eylemleri ve düşmana ait sembolik değeri olan mülklerin tahribi, öne çıkan eylemleri arasındadır. Tarihte Karmati olarak adlandırılan devletin emiri Ebû Tâhir el-Cennâbî tarafından 8. Yüzyılda Orta Doğuda terör devletinin bir örneğini oluşturmuştur. El-Cennâbî tarafından İslam dininin merkezi olan Kâbe, ele geçirilmiş ve bölgede ibadet için bulunan insanlar katledilerek zemzem kuyularına doldurulmuştur (Öz, 2020). Haşhaşi grubu ise 13. Yüzyılda terör faaliyetlerinde bulunmuş ve daha çok suikast yöntemini kullanarak terör faaliyeti gerçekleştirmiştir. Zamanla çeşitli bölgelerde faaliyetler göstere çeşitli amaçları motto olarak kullanan terör örgütleri ortaya çıkmaya devam etmiştir.

Birçok terör örgütü ve birçok terör tanımlaması olmakla birlikte günümüzde var olan terör örgütleri çeşitli yollar arayarak terör faaliyetlerini kesintisiz bir şekilde devam ettirmek istemektedir. Değişen şartlar ve gelişen teknolojiye yararlanan örgütler "Siber Uzay" olarak adlandırılan yapıyı hareket alanı olarak görmektedir. Siber Uzay kavramı sadece internetin değil, bir ekosistemin tanımlanmasıdır. İnternet, fiber optik ağlar ve mobil teknolojilerin bir bütünü olarak karşımıza çıkmaktadır. Siber Uzay, insan yapımı bir sistem olarak bilinmektedir. İnsan yapımı olarak tanımlanan bu ekosistem kontrol edilemez bir alana dönüşmüştür. Her hangi bir merkezin, bireyin veya yapının elinde tutamadığı, izlenemeyen ve denetlenemeyen bir alandır (Akyeşilmen, 2018: 53-59). Siber Uzay, kontrol edilemez yönüyle terör örgütlerinin kolaylıkla hareket edebilecekleri yeni bir terör sahası olarak karşımıza çıkmaktadır.

2. ÖRGÜTÜN OLUŞUMU

Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı tarafınca DEAŞ (Irak Şam İslam Devleti) olarak tanımlanan ve IS, İŞİD gibi çeşitli isimlerle adlandırılan terör örgütü "Tevhid ve Cihat Örgütü" olarak Afganistan da kurulmuştur. Kurucusu Ebu Musab El-Zerkavi Ürdün doğumlu olup gençlik yıllarında İslam çizgisine uzak bir hayat yaşamıştır. Sonradan girdiği İslami ortam ve gençlik yıllarında çevresinde bulunan Filistin asıllı arkadaşlarının etkisiyle yeni bir kimliğe bürünmüştür. 1993 yılında bir sinema salonuna gerçekleştirdiği terör eylemiyle tutuklanmıştır. Hapishane hayatında selefi-cihat anlayışı eğitimleri alarak kendini geliştirmiş ve tahliye olduktan sonra Afganistan'a gitmiştir. Usame Bin Ladin ile yaptığı görüşmelerde uzun yıllar temasları olsa da Bin Ladinle biat etmemiştir. Örgüt tarafından Zerkavi'ye farklı uluslardan gelip eğitim gören gençlerin oluşturduğu Herat kampı tahsis edilmiş ve farklı uluslardan oluşan insanlarla Tevhid ve Cihad hareketini kurmuştur (Weiss ve Hassan, 2016: 15). Ardından Irak'a yerleşerek bölgede milisleri ile faaliyetlere başlamıştır. Irak'ta ambargo sebebiyle oluşan kaotik ortam Zerkavi'nin örgütünü sağlamlaştırılmasına ve ortamdan faydalanarak nakdi gelir elde etmesine olanak sağlamıştır. 2003 yılında ABD'nin Irak müdahalesi akabinde Zerkavi ülke genelinde ABD askerleri ve Şii milisleri hedef alamaya başlayarak adından söz ettirmeye başlamıştır. Devam eden süreçte Zerkavi birkaç kişiden oluşan internet ekibi kurmuştur. Amaç olarak davasını tüm insanlara duyurmayı edinmiştir. Eylemlerine internet ortamında sansasyonel bir giriş yaparak ABD vatandaşı radyo kulesi tamiri işiyle uğraşan Nick Berg'i rehin alarak ilk eylemi bizzat kendisi gerçekleştirerek esirin kafasını kesmek suretiyle infazını gerçekleştirmiştir (Abcnews, 2014).

Saddam sonrası Irak'ta Şii etkisi artarak devam etmiştir. İran destekli Şii milislerin ülke genelinde etkinliğini artırması ile Sünni kesim ötekileştirilmiş, Şii milisler tarafından gerçekleştirilen insanlık dışı eylemler sonucu Sünni kesimin koruyucu olarak görebileceği sadece Zerkavi kalmıştır. Zerkavi, Sünni kesimden alacağı desteği hem artırmaya hem de eylemlerle adını duyurmaya devam etmiştir. Ötekileştirilen Sünni kesim, Zerkavi tarafından yapılan Şii inancına göre kutsal addedilen 12 imamın ikisinin türbesine saldırıda bulunmasını sevinçle karşılayarak örgüte desteğini artırmıştır. Kontrolde çıkan saldırıları sonucu ABD tarafından Zerkavi'nin yeri tespit edilmiş ve bulunduğu bina

hava kuvvetleri tarafından imha edilmiştir (Weiss ve Hassan, 2016: 69-71). Zerkavi'nin 2006 yılında ölümünün akabinde yerini Ebu Ömer El-Bağdadi almıştır. Örgüt 2006 yılında isim değiştirerek "Irak İslam Devleti" adını alır. 2010 yılında Ebu Ömer El-Bağdadi'nin öldürülmesi ile yerini Ebu Bekir El-Bağdadi almıştır. ABD'nin Irak'tan 2011 yılında çekilmesi ile oluşan boşluktan yararlanan örgüt güç toplamıştır. Bölgede meydana gelen güç boşluğundan faydalanan örgüt Nusra cephesi ile yaşadığı sorunla birlikte El-Kaide ile bağımlı koparmış ve Ebu Bekir El-Bağdadi 2013'te Irak ve Şam İslam Devleti'ni kurduğunu ifade etmiştir. Bağdadi tarafından 2014 yılında "İslam Devleti" ilan edilmiştir. Örgüt Irak, Suriye, Libya, Yemen, Mısır, Afganistan, Mozambik başta olmak üzere çeşitli ülkelerde faaliyet göstermiştir. Dünyanın birçok yerinden sempatan toplayan örgüt sadece Orta Doğu ile sınırlı kalmamıştır. Ebu Bekir El-Bağdadi tarafından İslam Devletinin ilanı akabinde birçok örgütle birlikte birçok aşırılık yanlısı terör sempatanı da yeni oluşan devlete biat etmişlerdir.

DEAŞ ideolojik olarak Vehhabi ve Selefi akımına tabidir. DEAŞ eylemlerinin meşruluğunu sağlamak adına eylemlerini İslam dini Sünni mezhebine dayandırmaktadır (Abubaker, 2020: 101). Selefi düşünce dine sonradan dahil edilenleri bidat olarak kabul etmektedir. Selefilik İslam'ı günün şartlarına göre yorumlanmasını kabul etmemekle birlikte İslam Dinindeki gelişmeleri ret etmekte, kapanık, kesin çizgileri olan bir ideolojidir (Özervarlı, t.y.). Selefilik savunduğu ideolojilerin temelinde daha sert bir yapıda olup terör örgütlerinin ayrışıp sivrilmesi için kullanım alanı olan bir akım olmuştur. DEAŞ terör örgütü tarafından ideolojik olarak benimsenen Selefi İslam anlayışı, temel olarak kafir Batı karşıtlığını benimsemektedir. İdeolojilerini uygularken ortaya koyduğu metotlar terörizm ile eşleşmektedir. Selefi ekolün uygulamalarından ötürü terör örgütleri tarafından istismarı sıkça görülmüştür. El-Kaide terör örgütü de dini referanslarını Selefilik ve Vehhabilik anlayışından aldığı bilinmektedir. El-Kaide lideri Ladin tarafından, ABD'ye karşı savaş ilan ettiği bildiriye İbni Teymiye referans alınarak "imandan sonra dini bozan düşmanla savaşmaktan başka görev yoktur" görüşüne yer verilmiştir (Sandıklı, 2015: 15). DEAŞ selefi akımı kabul ederken sadece dini hukuk bağlamında değil sosyo-kültürel bağlamda da Selefi akıma tabii olmuştur. Irak'ın Musul şehrinin ele geçirilmesi akabinde Musul müzesine giren DEAŞ militanları, binada bulunan insanlık tarihi açısından büyük öneme sahip eserleri bidat olarak ilan edip imha etmiştir (BBC, 2017). Bir diğer örnek ise Suriye güneyinde bulunan Palmira antik kenti DEAŞ militanları tarafından bidat ilan edilerek imha edilmiştir (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2015).

Suriye ve Irak topraklarına hüküm süren örgüt Türkiye, ABD ve İngiltere'nin içinde bulunduğu koalisyon güçleri tarafından yapılan müdahaleler sonrası gücünü yitirmiş ve bu coğrafyada sadece çöllerde veya ufak çaplı şehir yapılanmalarına geçmiştir. Örgüt Lideri Ebu Bekir El-Bağdadi, 26 Ekim 2019 tarihinde ABD ordusu tarafından yapılan operasyon sonucu Suriye'de öldürülmüştür. Örgütün başına Bağdadi'nin ölümü akabinde Ebu İbrahim El-Haşimi El-Kureşî getirilmiştir. Örgüt eski günlerinde olduğu gibi faaliyetlerine devam edememekle birlikte Asya Pasifik ve Afrika'da yeni oluşumlarla yeniden güç devşirme çabasına girmiştir.

3. DİNİ MOTİFLİ TERÖR ÖRGÜTLERİNİN SİBER UZAY KULLANIMI

Küreselleşme ile birlikte dünyamızda birçok şey değişime uğramış, internetin hayatımıza girmesiyle birçok kaynağa erişim kolaylaşmıştır. Bu kaynaklar arasında fayda sağlayacak argümanlar olmakla birlikte siber uzayın karanlık tarafında çeşitli suçlar ve terör örgütlerinin faaliyetleri de bulunmaktadır. İnternetin yaygınlaşması ile, ortalama her bireyin ulaşabileceği bir konuma gelmiştir. Terör örgütleri de bu ortamı kendi lehlerine kullanmaktadır. 20. Yüzyılda ses kayıtları ve kısa görüntüler ile yapılan terör propagandası siber uzayın gelişimi ile birlikte daha fazla gelişme sağlamıştır. Propaganda ile başlayan süreç dünyanın her köşesinde bulunan terör örgütü sempatanlarına her türlü emir ve öğretileri ulaştırmaya, iletişime ve eğitime kadar destek sağlanmaktadır. Örgütler faaliyet

gösterdikleri toprak parçasıyla sınırlı kalmayarak daha fazla milis devşirmek maksatlı siber devlet kurmak için faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ayrılkçı terör örgütleri tarafından dünyanın her bir köşesinde kısmi de olsa siber alt yapıya yönelim olmuştur. Bazı örgütler bu yapıyı pasif, bazı örgütler ise aktif olarak kullanmaya devam etmektedir. Orta Doğu'da yer alan örgütler bu yapıyı aktif şekilde kullanmakta birlikte hem propaganda faaliyetleri hem de milis devşirme faaliyetleri uygulamaktadır. Bu bölgede yer alan DEAŞ, El-Kaide, PKK/PYD, Hizbullah türevi örgütler oluşturdukları siber gruplarla siber uzayda aktif faaliyet icra etmektedirler. Bu örgütler arasında, siber uzayda faaliyet gösteren ilk gruplardan biri olan El-Kaide terör örgütüne değinmek gerekmektedir.

Usame Bin Ladin ve Filistin Müslüman Kardeşler Örgütü lideri Abdullah Yusuf Azzam'ın ortak çalışması sonucu milis devşirmesini sağlamak üzere 1980 yılında "Mekteb el-Hidamat" adı altında bir yapı kurulmuştur. Mekteb el-Hidamat, aktif şekilde faaliyet göstererek 50 ülkede yapılanmaya giderek şubeler açmıştır. Usame Bin Ladin tarafından Mekteb el-Hidamat oluşumunun desteklenmesi amacıyla "El-Kaide" olarak adlandırılan veri tabanı oluşturularak kullanıma sunulmuştur (Sandıklı, 2015: 13). El-Kaide tarafından siber uzayda faaliyetler artarak devam etmiştir. Veri tabanı ile başlayan süreç gelişerek propaganda ve eğitim faaliyetlerine kadar ilerleyerek artmıştır. El-Kaide terör örgütü tarafından İngilizce olarak dijital ortamda servis edilen "Inspire" dergisinde yayınlanan bir makalede, terör örgütü sempatizanlarına eğitim vermek amacıyla "Annenizin Mutfağında Bir Bomba Yapın" başlığı altında eğitimler verilmiştir (Çalağan, 2020: 78). Örgütlerin sosyal medya kullanımını sadece propaganda ve milis devşirme olarak algılamamak gerekmektedir.

Verilen örneklere istinaden örgütlerin siber alanda faaliyetleri, sıçrama denilebilecek kadar kısa sürede gerçekleşmiştir. Örgütlerin denetimsiz ve daha kolay hareket edebileceklerini saptadığı siber alan yayılma için uygun bulunarak faaliyetler hız kazanmıştır. Siber alanda 1998 yılında 15 grup faaliyet gösterirken, beş yıl gibi kısa bir süre sonrası yapılan çalışmada 2003-2005 yılları arasında en az 4300 terör sitesinin faaliyet gösterdiği saptanmıştır (Yavaş, 2017: 127). Küresel ve bölgesel örgütler tarafından yeni geliştirilen motto ile çağımızda faaliyet göstermenin sadece toprak kontrolü üzerinden olmayacağı saptanmış ve yumuşak güç unsuru olan propaganda faaliyetlerine girişilmiştir. Sadece propaganda ve milis devşirme olarak siber ortam görülmemiş, dünyanın her kesiminde bulunan insanların bakış açısını etkileyebilecek faaliyetlere de girişilmiştir.

Siber uzay faaliyetleri genellikle örgütler tarafından yumuşak güç unsuru olarak kullanılmaya özen gösterilmiş, örgütün imajını lekeleyecek adımlardan kaçınılmaya çalışılmıştır. Yumuşak güç unsuru olarak siber uzayı kullanan DEAŞ, gerektiğinde sert güç unsuru olarak kullanmaktan çekinmemiş ve "Kafir Batı" olarak sınıflandırdığı kesim üzerine bunları uygulamaya çalışmıştır. DEAŞ terör örgütünün kafir Batıya karşı faaliyetleri psikolojik olarak korku ve dehşet imparatorluğu kurma üzerinedir. Terör örgütü tarafından yapılan insanlık dışı infazlar sadece ceza verilme amacıyla gerçekleştirilmemiş, çeşitli sosyal medya platformları ve kendi web sitelerinde yayınlanmıştır. Gerçekleştirilen eylemlerin dehşet içeren görüntüleri profesyonel örgüt elemanları tarafından kayıt altına alınarak servis edilmiştir. Günümüz şartlarında yaygın internet kullanımını bu videolara ulaşımı kolaylaştırmış ve insanların bilinçaltında DEAŞ korkusu oluşmuştur. Özellikle örgütün faaliyetlerinin maksimum seviyede olduğu 2014 yılından Bağdat şehrine yönelik korku salınımı maksadıyla Twitter uygulamasında aktif şekilde propaganda faaliyetleri icra edilmiştir. Bu propagandada kullanılan ve korku salınımı maksadıyla Bağdat'ın önemli binalarından birinin önünde DEAŞ mensubu teröristin elinde silahla bulunduğu montaj resim yer almaktadır (Berger, 2014).

Terör örgütü tarafından yapılan eylem örgüt sempatizanlarına ve üzerlerinde terör imparatorluğu kurmak istediği insanlara ulaşmadığı takdirde gerçekleştirilen eylem başarısız olarak atfedilmektedir. Yapılan eylemin büyüklüğü değil etki ettiği saha örgüt için daha fazla önem atfetmektedir. Yapılan eylemin sonucunda medya organları tarafından ilan edilmesi ile asıl psikolojik savaşı kazanmaları asıl olandır (Yavaş, 2017: 127). Örnek vermek gerekirse Suriye sahasında

gerçekleştirilen ve 100 kişinin hayatını kaybetmesine sebep olacak eylem yerine asıl önemsedikleri tüm dünyanın gündemine oturacak seviyede batı ülkelerinde gerçekleştirilecek ufak çaplı bir eylem daha önemlidir. Örgütün sosyal medyaya verdiği önemi anlamak adına örgütle bağlantılı internet sitesinde yer alan “Cihad’ın yarısı medyadır” (Gündoğdu ve Bektaş, 2019: 42) ifadesi durumun önemini anlamamıza yardımcı olmaktadır.

DEAŞ terör örgütüne bağlı Al Hayat Media Center, örgütün dijital faaliyetlerini organize etmek amacıyla kurulmuştur. Medya merkezi profesyonel örgüt mensupları tarafından yönetilmektedir. Eleman temininde sorun yaşamayan terör örgütü profesyonellik kazanmış insanları da örgüte kazandırmışlardır. Al Hayat Media Center’a bir dönem başkanlık eden Fransa doğumlu ve Northeastern Üniversitesi bilgisayar teknolojileri mezunu Ahmet Ebousamra bu hususta verilecek önemli bir örnektir. Örgüte dahil olmadan önceki yaşamında telekomünikasyon şirketinde çalışmış olup başına geçtiği merkezi yönetecek alt yapıya ve eğitime sahiptir. Bu bağlamda DEAŞ, propaganda faaliyetlerinde profesyonellikte önemli bir araçtır. Sosyal medyada servis edilen görüntülerde konuşmacı olarak nitelendirilen örgüt mensupları hitabeti güçlü olanlar arasından seçilmiş ve konuşma metinleri çok iyi hazırlanmaya özen gösterilmiştir. Bu duruma verilebilecek en iyi örnek olarak DEAŞ sözcüsü olarak bilinen Ebu Muhammed El-Adnani ve onun hitabeti güçlü olan propaganda videolarıdır. Videolara Türkçe, İngilizce, Almanca ve Rusça dahil olmak üzere 7 farklı dile çevrilerek propagandan amaçlı yayınlanmıştır (Türkoğlu, 2017: 165).

DEAŞ terör örgütü lideri Ebu Bekir El-Bağdadi Suriye-Irak topraklarında halifelik ilan etmiş, terör oluşumlarına yeni bir yönetim dahil edilerek siber uzay özelinde bir oluşum ilan edilmiş ve adına “Siber Halifelik” denilmiştir (Karakaş, 2017: 37). Bu yapı DEAŞ terör örgütünün internet ordusu olarak faaliyet göstermiş ve siber saldırıları gerçekleştirmiştir. Siber Halifelik kapsamında faaliyet gösteren siber terör örgütü mensupları eylemlerine gündem olacak şekilde devam etmiştir. Sosyal medya hesapları ele geçirmek kapsamında alt sınır oluşturularak üst sınır ise ABD Merkez Kuvvetler Komutanlığı’nın (CENTCOM) sosyal medya hesaplarına yönelik saldırılardır. Komutanlığa ait Twitter ve Youtube sosyal medya hesapları ele geçirilerek örgüt propagandası gerçekleştirilmiştir (Ackerman, 2015). Terör örgütü DEAŞ tarafından kurulan Siber Halifelik faaliyetleri kapsamında oluşturulan yapılanma, birçok siber saldırı faaliyeti gerçekleştirmiştir. Gerçekleştirilen eylemler arasında Fransız medya kurumu TV5’e yönelik siber saldırı da bulunmaktadır. Fransa’nın en önemli kanallarını bünyesinde bulunduran medya kurumuna yönelik saldırı büyük yankı uyandırmıştır (BBC, 2015). Siber Halifeliğin faaliyetleri kapsamında ABD enerji dağıtım şirketlerinin altyapısına da siber saldırı gerçekleştirilmiştir. 2015 Ekim ayında gerçekleştirilen bu siber saldırı faaliyeti ülkeyi elektriksiz bırakma maksadı güdülen propaganda icra edilmeye çalışılmıştır. Yapılan saldırı başarıya ulaşmadan engellenmiştir (Cybermag Online, 2015). Grup tarafından yapılan faaliyetler organize ve profesyonel olarak yürütülmüş DEAŞ dışında bir tehdit varmış gibi siber alanda örgütün faaliyetlerini özerk biçimde sağlamıştır. Hedefler arasında çoğunluğu Batı altyapısı oluşturmuştur.

Siber Halifelik tarafından 2015 yılında yayınlanan bir video ile Atlantik oluşumları tehdit edilerek örgüt sempatanları; “Elhamdülillah hem karada hem de internette genişliyoruz. Mesajımız ABD ve Avrupa için: Elektronik savaş henüz başlamadı. Şu ana kadar gördükleriniz gelecekte yaşanacakların sadece başlangıcı.” İfadeleriyle seslenmiştir (Karakaş, 2017: 37). DEAŞ siber oluşumları tarafından sadece siber saldırılara yönelik faaliyetler gerçekleştirilmemiş bunun yanında siber milis eğitimi faaliyetleri de icra edilmiştir. DEAŞ oluşumları tarafından siber saldırı eğitimleri verilmek amacıyla çevrim içi kurslar açılmış ve bu kapsamda örgüt sempatanlarına dersler verilmiştir (Kurnaz, 2016: 67). Sosyal medya uygulamaları tarafından DEAŞ terör örgütünün ses getiren eylemlerine varan süreçte oluşumların kendi uygulamalarında faaliyet göstermesine her hangi bir yaptırım uygulamamıştır. DEAŞ militanları tarafından infaz edilen ABD’li gazeteci James Foley’in infaz videosu sosyal medyaya düşmesi akabinde dünya kamuoyunda büyük ses getirmiştir. Sosyal medya uygulamaları DEAŞ terör örgütüne karşı politikalarını sertleştirmiştir. İnfaz videosunun servis edildiği tarihten itibaren sosyal

medya uygulaması Twitter tarafından bir yıl gibi bir sürede terör örgütleri ile bağlantılı olduğu tespit edilen on binlerce hesap kapatılmıştır (Dolunay vd., 2016: 196). Twitter platformunda terör örgütünün faaliyetleri oldukça yüksek olduğu zamanlar olmuştur. “DEAŞ Twitter Sayımı” başlığında yapılan araştırma sonucunda 2014 yılı Eylül ayında DEAŞ terör örgütü ile bağlantılı olduğu tespit edilen 46.000 Twitter hesabı belirlenmiştir (Yalçınkaya vd., 2016: 9). Örgüte karşı siber uzayda gerçekleştirilen önleme faaliyetleri akabinde 2014 yılı Ağustos ayından *justpaste.it* adlı sitede terör örgütü DEAŞ tarafından yayınlandığı tahmin edilen “Halife Geri Döndü” adlı makalede Batı devletlerine karşı siber ortamda dikkatli olunması gerektiği, Batı devletlerinin istihbarat kurumlarına karşı yapılacak faaliyetler ve bu kurumların izlemelerine takılmamak amacıyla yapılması gerekenler örgüt sempaticianlarına bildirilmiştir. Bu makalede DEAŞ sembolleri kullanılarak örgüt sempaticianlarına VPN ve Tor Browser dahil birçok programın kullanımına yönelik ifadeler yer verilmiş ve bu programları kullanacak örgüt sempaticianlarına yönelik gizlilik uyarısı yapılmıştır (Karakaş, 2017: 39).

Denetim ve kısıtlama faaliyetleri akabinde örgüt yeni bir strateji geliştirerek yeni sosyal medya programlarına yönelmiştir. Örgüt mensupları tarafından tespit edilen güvenli alanlar alt gruplara iletilerek hedef programa geçiş aktarımı hızlandırılmıştır. Bunun en iyi örneği Polonya’da yaşanmıştır. Polonya vatandaşı Mariusz Zurawek tarafından video ve fotoğraf yüklemeyi kolaylaştırmak amacıyla sosyal medya platformu *justpasteit.com* kurulmuştur. Platform kullanımı kolaylaştırmak amacıyla kayıt olmak gerekmemektedir. Terör örgütlerinin istismarına açık olan internet sitesi zamanla örgütler tarafından yoğun kullanılmaya başlanmıştır. *justpasteit.com* terör örgütü milislerinin aralarından olan iletişimden dolayı bir gecede popüler olmuştur. Zurawek tarafından yapılan açıklamada işlerin ters gittiğinin anlaşıldığını ve Avrupa merkezli bir platformu kullananların %60’ının Arapça konuşulan ülkeler olduğu tespit edildiği aktarılmıştır. 2014 yılından itibaren DEAŞ terör örgütünün faaliyetlerinin hız kazandığı zamanlarda propaganda faaliyetleri sırasında fiili olarak örgütün bulunduğu ülkelerde gerçekleştirilen eylemler bahsedilen platformda yayınlanmaya başladığı aktarılmıştır. Platform, DEAŞ militanlarının siteyi aktif olarak kullandığını tespit etmiştir. Zurawek platformun terör örgütlerinin yoğun kullanımına sahip olduğunu anlaması, akabinde İngiltere polis teşkilatı tarafından kendisiyle iletişime geçilmesi sonrasında gereken yardımı sağlamıştır. Popüler sosyal medya platformları kullanımında devletlerin istihbarat ve siber birimlerinin takibine takılan terör örgütü mensupları göz önünde olmayan uygulamaları tercih ederek gizlilik ve takibi zorlaştırmak amacını gütmüştür (BBC, 2015). Batı menşeli sosyal medya programlarında denetimin artması ve kısıtlamaların gelmesi üzerine DEAŞ Rus menşeli sosyal medya uygulaması olan Telegram üzerinde haberleşme ve propaganda faaliyetlerine yönelmiştir. Telegram uygulaması daha esnek davranarak DEAŞ ve türevi örgütlerin faaliyetlerine herhangi bir önlem almamıştır. 2015 yılında Paris’te gerçekleştirilen saldırı akabinde Telegram harekete geçmiş ve DEAŞ terör örgütü ile bağlantılı olduğu belirlenen 76 kanal kapatılmıştır (Karakaş, 2017: 41).

Pentagon Siber Komutanlık tarafından 2016 yılının Kasım ayında DEAŞ terör örgütünün Siber Uzayda bulunan propaganda dahil olmak üzere bir çok meteryalin silinmesi amacıyla “Yanan Senfoni Operasyonu (Operation Glowing Symphony)” gerçekleştirilmiştir. Yanan Senfoni Operasyonu, Pentagon yetkilileri tarafından Dışişleri Bakanlığı, CIA ve FBI dahil olmak üzere hiçbir kuruma bildirilmemiştir (Martelle, 2020).

DEAŞ terör örgütünün sosyal medya kullanımından ve kullandığı uygulamalardan bahsederken önemini vurguladığımız bir diğer husus propaganda faaliyetleri olmuştur. Terör örgütüne bağlı medya organları tarafından gerçekleştirilen propaganda faaliyetlerinde önemli ölçüde dikkat çekilmesi gereken hususlardan birisi örgütün insansız hava aracı (İHA) kullanımı olmuştur. Örgüt özellikle sıcak çatışmaların olduğu veya bombalı araç saldırılarında propaganda amacıyla gerçekleştirdiği eylemlerde görüntüleri servis etmek amacıyla birçok kez kullandığı İHA sistemlerinin birçoğunu sanal ortamdan sipariş edilebilen basit sistemlerden tedarik etmiştir. Örgüte katılmış mühendislerin geliştirdikleri İHA’lar da propaganda faaliyetleri için kullanılmıştır. Çeşitli eylemlerde kullanılan ve elde edilen

görüntülerin örgütün medya ajansları tarafından profesyonel ortamda düzenlenerek servis edilmesi örgütün propaganda faaliyetlerinde istediği ölçüyü yakalamasına sebep olmuştur. Profesyonel ekiplerce profesyonel sistemlerle yapılan ve düzenlenen görüntülerin servis edilmesi örgütün ajanslarının profesyonel olarak faaliyet gösterdiğini bir kez daha göstermektedir. Özellikle propaganda amacıyla kullanılan İHA sistemleri basit sistemler sanal ortamdaki edinilmekle birlikte Musul bölgesinde yine örgütün mühendis militanları tarafından imal edilmiştir. Irak Ordusunun şehri örgütün elinden alması akabinde İHA üretim hattı ele geçirilmiştir (Balkan, 2017: 13). Genel olarak örgütün İHA kullanımını iki türde olmuştur. İlk olarak propaganda faaliyetleri amacıyla görüntü elde etmek, ikinci olarak ise saldırı amacıyla İHA sistemleri kullanmak.

3.1. DEAŞ'IN MEDYA ORGANLARI

Siber Uzayın anarşik yapısından faydalanan terör örgütleri fiili olarak faaliyet gösteremedikleri ülkelerde sempatanlarına ulaşmak ve milis devşirmek amacıyla sanal ortamda faaliyetlere girişmektedirler. Özellikle son dönemlerde teknolojinin hızla gelişmesi ve toplumun çoğu halkasına yayılmasıyla kitle erişim araçları ve sanal ortam terör örgütlerinin istismarına uğramıştır. Terör örgütleri bakımından yeni bir savaş alanı olarak görülen sanal ortamda faaliyetler saldırı olarak kısıtlı kalmamış, çeşitli uygulamalar, web siteleri ve sanal dergilerle örgütlerin medya ayağı maksimum kitleye ulaşmak amacıyla faaliyet göstermektedir. Küresel terörün günümüz bayraktarlığını yapan DEAŞ, medya organları ile çeşitli faaliyetler icra etmektedir. Dünyanın neredeyse her köşesinden sempatan devşiren örgüt medya içerikleri olarak yetkin örgüt mensuplarını görevlendirmiştir. Profesyoneller tarafından gerçekleştirilen propaganda faaliyetleri aynı profesyonel ekipler tarafından uluslararası standartlarda dergiler çıkarılmıştır.

DEAŞ tarafından propaganda faaliyetlerini yönetmek ve servis etmek amacıyla "Al-Furqan" ve "Al-I'tisaam" olarak adlandırılan ajansları bulunmaktadır. Bu ajanslar Batı ülkeleri özelinde ulaşabildikleri her insana ulaştırmak amacıyla yayınlar ve film içerikleri yapmakla görevlendirilmiştir (Şenol vd., 2016: 196). 2014 yılının Mayıs ayında DEAŞ tarafından "El-Hayat Medya Merkezi" adıyla propaganda merkezi kurulmuştur. Bu medya kuruluşu vasıtasıyla birçok video ve dergi propaganda amacıyla dünyanın birçok bölgesine servis edilmiştir. Merkezin kurulmasından bir ay sonra örgüt video yayınlamaya başlayarak sempatanlarına cihat çağrısında bulunmuştur.

DEAŞ tarafından fiili olarak bulunan bölgelerde faaliyetler ve propaganda amacıyla "Dabıq" (Suriye kuzeyinde bulunan Dabıq kasabasının Türk Ordusu tarafından ele geçirilmesi sonrası derginin adı Rumiya olarak değiştirildi) dergisi çıkarılmaya başlamıştır. İngilizce olarak yayınlanan ve profesyonel bir dergi niteliği barındıran dergide örgüt, propaganda faaliyetlerine dergi üzerinden düzenli olarak devam etmiştir. Dergi adıyla kıyamet öncesi gerçekleşeceği ifade edilen Müslüman Hristiyan savaşına atıfta bulunulmuştur (Türkoğlu, 2017: 165). DEAŞ tarafından çeşitli coğrafyalara hitap etmek amacıyla farklı isimlerde ve farklı içeriklerde dergiler çıkarılmıştır. Bunlar arasında, Islamic State New, Islamic State Reports, ve Konstantiniyye Dergileri öne çıkmaktadır.

DEAŞ sadece sosyal medya platformları ve web siteleri üzerinden faaliyet göstermekle sınırlı kalmamıştır. Örgüt organizasyonu ve propaganda faaliyeti kapsamında telefonlarda kullanmak amacıyla kendi uygulamasını geliştirmiş ve örgüt sempatanlarının kullanımına sunmuştur. Ghost Security Group tarafından "Amaq Agency" olarak adlandırılan DEAŞ terör örgütü mensupları kullanımına yönelik uygulama tespit edilmiştir. Popüler sosyal medya uygulamaları tarzında güncel haberlere yer veren, video içerikleri bulunan, güncelleme özelliği bulunan ve kullanışlı bir platform olarak bilinmektedir. Uygulamanın ABD merkezli sosyal medya uygulamalarında yaşanan gizlilik sorunu akabinde örgüt mensuplarının güvenliği için geliştirildiği aktarılmıştır. Bunu sağlamak adına uygulamada uçtan uca şifreleme özelliğinin kullanıldığı tespit edilmiştir (Security Affairs, 2016). DEAŞ'ın sosyal medya içeriğiyle ilgilenen ekip tarafından "Huroof" adında Arapça öğrenimini

kolaylaştırmak amacıyla sosyal medya uygulaması kullanıma sunulmuştur. Uygulama genel olarak çocuklara yönelik tasarlanmış olup içerik olarak çocukları etkilemek ve onlara uygun seviyede bir görsel şölen sunmak üzere hoş renkler seçilerek uygulamada kullanılmıştır. Çocuklara yönelik figürler ve renklerin bulunması ile birlikte çocukların bilinçaltına kendi ideoloji ve yöntemlerini aşlamak için silah ve tank gibi askeri materyallere yer verilmiştir (Karakaş, 2017: 41). Örgüt tarafında hem milisler arasındaki iletişimi hem de fiili faaliyet gösterilmeyen sahalarda kullanılmak amacıyla telefon ve bilgisayar ortamında kullanılabilir sesli mesajlaşma amacına yönelik “Zello” adı verilen bir başka uygulama hazırlanmıştır. Uygulama amacına binaen hem milisler hem de sempati besleyen kişiler mobil cihazlarını telsiz olarak kullanmış ve iletişim kurmuştur. Ayrıca uygulamada sempati besleyenler için örgüt tarafından vaaz özelliği de bulunmaktadır (Yaşa, 2019: 108). DEAŞ terör örgütü sosyal medya unsurları tarafından “Müjdeleyici Şafak” (Fecr-ül Beşair) adıyla bir uygulama daha geliştirilmiştir. Özel olarak Twitter uygulamasına yönelik kullanılan bu uygulama hem Twitter “spam” özelliğinden kurtulma hem de örgüt faaliyetlerine yönelik propaganda yapmıştır (Karakaş, 2017: 40).

SONUÇ

Terör eylemi ortaya çıktığı tarihten itibaren sürekli gelişim göstererek suikast eylemi ile başlayan terör olayları zaman geçtikçe çeşitlenmiştir. Dünyanın birçok bölgesinde militan devşirmeye ve anarşik doğası sayesinde kontrol edilmesi güç bir alan olan Siber Uzayda terör oluşumların kurma aşamasına kadar evrilerek gelişmiştir. Kontrol edilmesi zor olan siber dünyada yürütülen faaliyetler açık verilmediği koşullarda tespit edilmemeyi sağlamaktadır. Dünyanın çeşitli coğrafyalarda çeşitli üniversitelerde eğitim görmüş insanlar terör örgütleri tarafından devşirilerek kendi saflarında siber alanda savaşmak için kullanılması günümüz şartlarında normal hale gelmiş bir durumdur. Eli silah tutan ve çeşitli saldırılar gerçekleştiren terör örgütleri zamanla evrilerek gücünün bir kısmını siber uzaya aktarmıştır. DEAŞ terör örgütü siber uzayı sıkça kullanmış burada faaliyet göstermesine karşılık istenilen etkiyi “siber cihat” olarak gösterememiştir. DEAŞ tarafından propaganda ve milis devşirme faaliyetlerinde siber uzayın rolü azımsanmayacak derecede önemlidir. Terör Örgütüne faydası mutlak ve inkar edilemez. Lakin terör örgütünün propaganda ve milis devşirme faaliyetlerinde gerçekleştirdiği başarı, siber saldırı alanında gerçekleşmemiştir. Siber saldırı birimlerinin faaliyetleri istenilen seviyeye gelmemesi insanlık için mutlak fayda sağlamıştır.

Silahlı gruplar ve korkunç adamlar olarak örgütler yerel olarak tanımlanarak bir profil çizilmekle birlikte terörün ve kaosun yanı başımızda olduğu hep özden kaçırılmaktadır. Terör örgütleri artık elimizin altında sürekli bulunan siber kapsamlı cihazlara nüfuz edecek kadar gelişim gösterdiği görülmektedir. Terör sandığımızdan daha yakın olmakla birlikte etki alanı siber alanda yayılarak sürekli devam etmektedir.

İleriye dönük bir çıkarım yapmak gerekirse, Suriye’de balistik füze ele geçiren DEAŞ, terör örgütleri tarafından ele geçirilen ilk kitle imha silahına sahip olmuştur. Gelişen teknoloji ve savunma sanayi yeni silahların ortaya çıkışına katkı sağlamakla ortaya çıkan kaos ortamında istenmeyen ellere bu silahların geçtiği örneklerle sabittir. Günümüzde balistik füze sistemleri ele geçiren terör örgütleri ilerde savaş uçağı ve hava savunma sistemi gibi ulaşılması zor sistemleri ele geçirerek kullanacağı kanısı oluşmaktadır. Bu çıkarıma istinaden araştırmanın asıl konusunu oluşturan siber uzayın terör örgütlerinin kullanımına istenilenden daha fazla katkı ve alan yaratacağı ortaya çıkmaktadır. Bunu bir örnekle açıklamak gerekirse, 2010 yılında İran’ın Buşehr ve Natanz şehirlerinde faaliyet gösteren nükleer tesislerine yönelik “Stuxnet” olarak adlandırılan solucan yazılımının varlığıdır. Dış dünyaya kapalı bir sisteme yönelik gerçekleştirilen saldırı hem siber güvenliğinin önemini vurgulamakta hem de bu tarz gerçekleştirilen saldırının doğuracağı sonuçlar konusunda vahamet yaratmaktadır. Herhangi bir terör örgütü tarafından oluşturulacak siber ordu tarafından gerçekleştirilecek bu tarz bir saldırı sonucu ortaya çıkacak durum iç açıcı değildir.

Estonya örneği daha açık bir örnek olacaktır. 2007 yılında Estonya'ya yönelik gerçekleştirilen siber saldırı sonucu ülkenin siber altyapısı büyük oranda kullanılamaz hale gelmiştir. Birçok kamu kurumu siber altyapısı dahil olmakla birlikte ülkenin ana işlemcilerinin çöktüğü ifade edilmiştir. Bu tarz bir saldırının siber uzayda etkin bir yapılanma gerçekleştirebilecek bir örgüt tarafından dünyanın her ülkesinde kendi eğittiği siber ordusuyla gerçekleştirilmesi felaketi doğurabilecek seviyededir. Eline silah almadan kurulabilecek her hangi bir örgüt eylemlerini siber uzayda rahatlıkla gerçekleştirebilecek ortamı bulacaktır. Başka bir açıdan bakarak herhangi bir ülkede faaliyet gösterecek olan terör örgütü, işgal etmeyi planladığı ülkeye yönelik gerçekleştireceği siber saldırılarla hedef ülkenin siber altyapısını ve kurumlar arasındaki iletişim ağını çökerterek faaliyetlerini gerçekleştirebileceği ortamı yaratma imkanına erişebilecektir.

Terör örgütü ve siber uzay faaliyetlerinden bahsederken dikkat çekilmesi gereken konulardan en önemlisi örgütlerin giderek artan siber faaliyetleri olmuştur. Örgütlerin denetimi neredeyse imkansız olan bir ortamda rahatça hareket edebilmesi büyük bir soruna neden olmaktadır. Var olan veya yeni kurulacak terör örgütlerin siber uzayda faaliyetleri artarak devam edeceği aşıkardır. Bu bağlamda yeni kurulacak herhangi bir terör yapılanmasının fiziki ve ses getirici eylemlere odaklanmak yerine sadece siber terör ordusu kurması durumunda ortaya çıkacak eylemlerin içeriği ve büyüklüğü gelecekte karşılaşmamızın mümkün olacağı bir durum gözükmektedir.

KAYNAKÇA

- ABC News (2004), “Nick Berg Beheaded Iraq”, İnternet Adresi: <https://abcnews.go.com/Archives/video/nick-berg-beheaded-iraq-2004-10062350> Erişim Tarihi: 16.02.2021.
- ABUBAKER, Salman (2020), “İŞİD’in İdeolojisi: Cihadi Selefilik” Lectio Socialis, Vol 4; 97-112.
- ACKERMAN, Spencer “US Central Command Twitter account hacked to read 'I love you Isis'”. İnternet Adresi: <https://www.theguardian.com/us-news/2015/jan/12/us-central-command-twitter-account-hacked-isis-cyber-attack> Erişim Tarihi: 04.12.2021.
- ACKERMAN, Spencer “US Central Command Twitter Account Hacked ISIS Cyber Attack” İnternet Adresi: <https://www.theguardian.com/us-news/2015/jan/12/us-central-command-twitter-account-hacked-isis-cyber-attack> Erişim Tarihi: 26.11.2021.
- AKYEŞİLMEN, Nezir (2018), Disiplinler Arası Bir Yaklaşımla Siber Politika & Siber Güvenlik, Orion Kitapevi, Ankara.
- AVŞAR, Zakir (2017), “İnternet Çağında Medya, Terör ve Güvenlik”, TRT Akademi Vol 3; 116-132.
- BBC News (2015), “Fransız Yayın Kuruluşu TV5 Monde'a Siber Saldırı”, İnternet Adresi: https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/04/150409_fransa_siber_saldiri Erişim Tarihi: 25.11.2021.
- BBC (2015), “İŞİD'in Sosyal Medyadaki Yeni Mekanları”, İnternet Adresi: <https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/03/150313> Erişim Tarihi: 25.11.2021.
- BEKTAŞ, Mustafa; ve Ali GÜNDOĞDU (2019) “İŞİD’in Hibrit Savaş Stratejileri: Hibrit Savaş Konsepti Perspektifinden Analizi” International Journal of Politics and Security Vol 1; 25-56.
- BERGER, J. M., “How ISIS Games Twitter.”. İnternet Adresi: http://www.theatlantic.com/international/archive/2014/06/isis-iraq-twitter-social-media-strategy/372856/?_ga=1.234954305.137107012.1395394742 Erişim Tarihi: 15.12.2021.
- CENGİL, Muammer; ve Rıza AYDIN (2014), “İŞİD: Psikopolitik ve Teolojik Bir Değerlendirme”, Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Vol 6; 51- 63.
- CYBERMAG Online (2015), “İŞİD Amerikan Enerji Şirketini Hacklemeye Çalışıyor”. İnternet Adresi: <https://www.cybermagonline.com/isis-amerikan-enerji-sirketlerini-hacklemeye-calisiyor>. Erişim Tarihi: 29.11.2021.
- ÇALAĞAN, Önder (2020), “Terörizmin Bir Propaganda Aracı Olarak Medya ve Terör Haberciliği” (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karabük, İnternet Adresi: <http://acikerisim.karabuk.edu.tr:8080/xmlui/handle/123456789/668>.
- ÇİÇEK, Onur (2017), “İŞİD ve Medya: İŞİD’e Yabancı Militan Katılımında Medyanın Rolü” (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi) İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. İnternet Adresi: <http://acikerisim.gelisim.edu.tr/xmlui/handle/11363/836#sthash.F7bsFjVZ.dpbs>.
- DEDE, Özkan; ve Yunus TANSÜ (2020), “İŞİD Terör Örgütünün Türkiye’deki Dijital Propagandası Konstantiniyye Dergisi”, ASSAM Uluslararası Hakemli Dergisi, Vol 7; 106-124.
- EKİNCİ, Necdet (2016), “Medya Bataklığında Büyüyen Bir Sorun: Terörizm”, Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi, Vol 8; 217-236.
- ERDİN, Çiğdem (2017), “Radikal Selefî Örgütlerin Sosyal Medya Kullanımı: İŞİD Örneği”, Bilge Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Vol 1; 124-130.
- ES-SURI, Musab (2018), El-Mukaveme, Çev.: L. Tedri, Anlatı Yayınları, İstanbul.
- GHOST SECURITY GROUP, İnternet Adresi: <https://ghostsecuritygroup.com>. Erişim Tarihi: 25.11.2021.

- HOFFMAN, Adam ve Yoram SCHWEITZER (2015), “Cyber Jihad in the Service of the Islamic State (ISIS)”, Strategic Assesment, Vol 18; 71-81.
- KARAKAŞ, Ceyhun (2017), “DAEŞ Propagandasında Yeni Medya Kullanımı”, Marmara İletişim Dergisi, Vol 28; 33-46.
- KARTAL, Atahan (2018), “Uluslararası Terörizmin Değişen Yapısı ve Terör Örgütlerinin Sosyal Medyayı Kullanması: Suriye’de DAEŞ ve YPG Örneği” Güvenlik Stratejileri Dergisi, Vol 14; 39-77.
- KURNAZ, İbrahim (2016), “Siber Güvenlik ve İlintili Kavramsal Çerçeve”, Cyberpolitik Journal, Vol 1; 56-77.
- KAZAN, Hüseyin (2016), “Terör-Medya İlişkisi ve Medyada Terör Haberciliği”, Güvenlik Stratejileri Dergisi, Vol 12; 109-146.
- LİSTER, Charles “Profiling the Islamic State,” İnternet Adresi: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2014/12/en_web_lister.pdf Erişim Tarihi: 25.11.2021.
- MARTELLE, Michelle ”USCYBERCOM After Action Assessments of Operation GLOWING SYMPHONY,” İnternet Adresi: <https://nsarchive.gwu.edu/briefing-book/cyber-vault/2020-01-21/uscycbercom-after-action-assessments-operation-glowing-symphony> Erişim Tarihi: 26.11.2021.
- MARTİN, Guss (2017), Terörizm Kavramlar ve Kuramlar, Çev.: İ. Çapçioğlu ve B. Metin, Adres Yayınları, Ankara.
- MORGAN, Jonathon “The ISIS Twitter census: Defining and describing the population of ISIS supporters on Twitter”, İnternet Adresi: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/isis_twitter_census_berger_morgan.pdf Erişim Tarihi: 18.12.2021
- ÖZ, Mustafa “Ebû Tâhir Süleymân b. Hasen b. Behrâm el-Cennâbî”, İnternet Adresi: <https://islamansiklopedisi.org.tr/cennabi-ebu-tahir> Erişim Tarihi: 22.12.2021.
- ÖZERYARLI Sait “Selefiyye” İnternet Adresi: <https://islamansiklopedisi.org.tr/selefiyye> Erişim Tarihi: 22.12.2021.
- PAGANINI, Pierluigi “ISIS: Cyber Caliphate Hackers Are Threatening Electronic War”, İnternet Adresi: <http://securityaffairs.co/wordpress/36883/cyber-crime/cyber-caliphateelectronic-war.html>. Erişim Tarihi: 26.11.2021.
- PAGANINI, Pierluigi “Amaq, The New ISIS Android App For Secure Communications”. İnternet Adresi: <https://securityaffairs.co/wordpress/43578/intelligence/amaq-android-app.html> Erişim Tarihi: 26.11.2021.
- REY, Sebastien ve John MAXGINNIS “İŞİD’in Irak’ta Yok Edemediği Kültür Mirası”, İnternet Adresi: <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-41472374> Erişim Tarihi: 16.12.2021.
- SANDIKLI, Atilla “Terörün Geldiği Yeni Boyut: İŞİD Örneği”, İnternet Adresi: https://serdargunes.files.wordpress.com/2014/09/terorun_geldigi_yeni_boyut_isid_ornegi_bilgesam_2015.pdf Erişim Tarihi: 14.12.2021.
- TAŞDEMİR, Erdem (2017), “Sosyal Medyada Terör Propagandası: DEAS Örneği” Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, Vol 2; 726-752.
- TERZİ, Mahir (2018), “Bilgi İletişim Teknolojilerine Dayalı Oluşumlar ile Bu Oluşumların Uluslararası İlişkilere Güvenlik Bağlamındaki Etkisi: Siber Terörizm” Kara Harp Okulu Bilim Dergisi, Vol 28; 73-108.
- THE SOUFAN GROUP (2015), “Foreign fighters, an updated assessment of the flow of foreign fighters into Syria and Iraq”, İnternet Adresi: <https://www.cverefereceguide.org/resource/foreign-fighters-updated-assessment-flow-foreign-fighters-syria-and-iraq> Erişim Tarihi: 27.12.2021.

- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı (2015), “Palmira Antik Kenti Açıklaması”, İnternet Adresi: <https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-143398/bakanimiz-sayin-omer-celikten-daesin-palmira-antik-kent-.html> Erişim Tarihi: 12.01.2022.
- TÜRKOĞLU, Emir (2017), “Küresel Bir Terör Örgütü Olarak İŞİD’in Dijital Dergi Kullanımı: Konstantiniyye Üzerine Bir İnceleme”, Erciyes İletişim Dergisi, Vol 5; 162-180.
- U. S. Department of State (2020), “Terrorist Exclusion List”, İnternet Adresi: <https://www.state.gov/terrorist-exclusion-list/> Erişim Tarihi: 25.11.2021.
- YALÇINKAYA, Haldun; Tansel ÖZYER, Bedi ÇELİK ve Şaban KARDAŞ (2016), “Türkçe Konuşan DAES Destekçileri Üzerinde Twitter Sosyal Ağ Analizi”, İnternet Adresi: <https://silo.tips/download/trke-konuan-dea-destekler-zerne-twitter-sosyal-a-analz> Erişim Tarihi: 28.12.2021.
- YAŞA, Gökhan (2019), “Dini Referanslı Radikalleşme Örüntüleri: Suriye Örneği”, (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi). Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, Erişim adresi: <http://acikerisim.ybu.edu.tr:8080/xmlui/handle/123456789/2091>.
- WEISS, Michael ve Hassan Hassan (2016), İŞİD Terör Ordusunun İç Yüzü, Çev.: E. Kayhan, Kırmızı Yayınları, İstanbul.